

КОНФІГУРАЦІЙНИЙ ПІДХІД ЯК ІНСТРУМЕНТ СИСТЕМНОГО КОМПОНЕНТА СУЧАСНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО МИСЛЕННЯ

Системний підхід авторами даного дослідження розглядається як компонент сучасного управлінського НІКС-мислення (нечіткого, інтерактивного, креативного, системного) [1]. Його основне завдання полягає в баченні і поданні будь-якого об'єкта управління як системи і як елементу більшої системи одночасно. Таке трактування дещо відрізняється від традиційного, що застосовується в сучасних організаційних концепціях. В них системний підхід представляється як взаємодія частин в організації та вивчення кожної окремої частини в контексті цілого.

Основними елементами при такому розумінні системного підходу розглядаються: вхід в систему (зазвичай ресурси, що надходять); процес перетворення ресурсів у продукт; вихід системи (продукт); зворотний зв'язок (знання про результат, яке впливає на ланцюжок у зворотному напрямку) [2]. Однак такий розгляд систем не розкриває сутності основного елемента - самої системи.

Одним з найпопулярніших і часто використовуваних в сучасній теорії організації та менеджменті підході до розкриття сутності організаційних систем можна вважати конфігураційний підхід в трактуванні Генрі Мінцберга [3].

Він відокремив, так звані, базові частини в організації - центри концентрації членів організації (центри впливу). Цей підхід реалізується під час аналізу переваг і недоліків різних організаційних структур з позиції взаємозв'язку закладених в них ступеня контролю, типу формалізації й децентралізації, системи планування й інших параметрів організаційної структури, які логічно вписуються у внутрішні стійкі зв'язки. При цьому характеристики організації представляються у вигляді природних скупчень, угруповань, кластерів або конфігурацій. Однак синонімічне об'єднання в одній групі різних видів подання характеристик призводить до втрати можливості розрізняти відмінні властивості кожного з них і, в першу чергу, конфігураційної.

Аналіз послідовності процедур проведення системного аналізу показує, що першою процедурою є розроблення конфігуратора. Тобто можна стверджувати, що конфігураційний підхід є інструментом системного підходу. Сутність конфігураційного підходу впливає з дефініції терміну «конфігурування» як логіко-методологічного прийому синтезу різнопредметних знань, різних системних уявлень про один і той самий об'єкт (різних проекцій, описаних різними мовами) [4].

При конфігуруванні різні системні уявлення в силу їх різної суті не можуть бути безпосередньо зіставлені, об'єднані, перетворені. Тому для такого прийому не існує критерію оптимальності. Основою є співвіднесення особою, що приймає рішення, різних системних уявлень про один і той самий об'єкт відносно мети конфігурації, міняючи сам об'єкт. В якості різнопредметних знань, відповідних кожній проекції, доцільно використовувати потокові представлення проекцій. Потік розглядається як безперервно виконуваний процес, який вимірюється в одиницях за певний період часу.

Так, наприклад, для опису потоку витрат на діяльність використовують параметри характерних точок потоку (час-витрати), в яких відбувається зміна швидкості наростання витрат. Тому витрати доцільно представляти у вигляді накопичених до певного моменту часу величин. Аналогічно можна представити й очікувані результати діяльності.

Принциповою перевагою конфігураційного підходу є можливість його застосування для опису багатоцільових проблем і завдань, зокрема, багатоцільових портфельів стратегічного розвитку підприємств.

При формуванні багатоцільових портфельів проектів досить часто використовується критеріальний показник «привабливість» проекту-претендента [5]. У контексті даного дослідження під привабливістю проекту будемо розуміти інтегральний показник, який визначається системними уявленнями про проект через потокові характеристики витрат, очікуваного результату, а також стратегічної важливості.

У формалізованому вигляді конфігурування проекту за показником привабливості можна представити як

$$V^i = F\left({}^{\alpha}V^j; {}^{\sigma}V^i(\rho_{\gamma}); {}^{\sigma}V^i(\rho_{\beta})\right) \quad (1)$$

де: ${}^{\sigma}V^i(\rho_{\gamma})$ – показник реалізуємості i -го проекту, який залежить від системного представлення проекту в контексті запланованих процесів його реалізації;

${}^{\sigma}V^i(\rho_{\beta})$ – показник досягненості результату i -го проекту, який залежить від системного представлення проекту в контексті затребуваності продукту проекту і умов його експлуатації;

${}^{\alpha}V^j$ – показник стратегічної важливості i -го проекту, який залежить від внеску проекту у досягнення стратегічних цілей портфеля.

Список використаних джерел:

1. Рач В.А. Применение UICS-методологии при разработке новых информационных технологий. First International Conference "Information Technologies and Interactions" (IT&I). International Journal "Information Technologies & Knowledge" Bulgaria, ITHEA Publisher Volume 8, No 4, 2014, 382-383.
2. Запара Л. А. Основні підходи до управління: еволюція і перспективи. *Агросвіт*, № 20, 2015, 16-22. http://www.agrosvit.info/pdf/20_2015/4.pdf.
3. Прахалад К. К. Стержневые компетенции корпорации // Стратегический процесс: концепции, проблемы, решения / Генри Минцберг, Джеймс Брайан Куинн, Сумантра Гошал. URL: http://bigc.ru.theory/books/gmsp/c_86.php.

4. Бабайцев А.Ю. Конфигурирование. В кн.: Постмодернизм. Энциклопедия. Сост. и науч. ред. А.А. Грицанов, М.А. Можейко. Мн., Интерпрессервис; Книжный Дом, 2001. 1040 с. <http://www.infoliolib.info/philos/postmod/konfigur.html>.
5. Старинская А., Либерзон В. Приоритеты проектов в портфеле: баланс привлекательности и целесообразности: материалы мастер-класса, 18.09.2008. http://spiderproject.com.ua/search/index.php?q=%F1%F2%E0%F0%E8%ED%F1%EA%E0%FF&where=&how=d&PAGEN_1=12.